

MAAIVELD

Architecten moeten aan de fiets denken

Architectuurtheoreticus Steven Fleming pleit voor een grotere plek voor de fiets in steden. De Australische hoogleraar was even in Nederland voor de lancering van zijn boek Cycle Space.

Heeft de fiets niet allang haar plek bevochten? "Zelfs in uitgesproken fietslanden als Nederland en Denemarken wordt voor slechts 26 procent van de dagelijkse transporten de fiets gepakt."

Hoe verbeter je dat?

"Je moet de openbare ruimte zo inrichten dat het aantrekkelijker wordt om te fietsen. Meer gescheiden fietsstroken, voldoende stallingsmogelijkheden, dat soort zaken."

In uw boek vergelijkt u de Nederlandse mega-fietsenstallingen met gereformeerde kerken. "Dat is zeker niet negatief bedoeld. Het zijn pragmatische functionele gebouwen."

Architecten zijn met hun gedweep medeschuldig aan de opmars van het ophefmen van de auto, lees ik. "Ze hebben zeker een rol gespeeld met hun ontwerpen uit de jaren '20 en '30 met een prominente plek voor de auto. Inmiddels zijn veel steden compleet dichtgeslibd."

Nu moeten ze zich richten op fietsers? "Je kunt snel behoorlijke afstanden afleggen. Het is gezond, je vervuult de omgeving niet en je komt meestal sneller op je bestemming aan."

Gloden er nieuwe gebouwtypen?

"Het Deense architectenbureau BIG heeft in Kopenhagen een gebouw neergezet waar je met hellingbanen tot de vierde verdieping kunt fietsen."

Allemaal vastgelegd in dat boek?

"Ik ga verder met onderzoek en publiceren. En ik adviseer sommige opdrachtgevers, zoals het stadsbestuur van Singapore. Zij kunnen het stelsel van oude afvoerkanalen en open riolen overdekken en omvormen tot een fietsrouthenetwerk. Compleet zelfstandig dat nergens interfereert met de autowegen. Want daar zijn stedenbouwers altijd heel huiverig voor."

Ad Tissink

PSO meet sociaal beleid

'Gemeenten moeten prestatie belonen met fictieve aftrek inschrijfprijs'

Ferry Heijbrock

Baarn - De Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO) is een goed alternatief voor de prestatieladder Social Return. Dat vindt Johan Middelkamp van Sallandse Wegenbouw die de hoogste trede heeft bereikt.

De PSO is een meetinstrument. Bedrijven met een PSO-erkenning dragen meer dan gemiddeld bij aan de werkgelegenheid van kwetsbare groepen op een kwalitatief goede manier. Precies dus wat social return

probeert te bewerkstelligen. Voor Middelkamp is dat reden geweest het certificaat te behalen. Dat haalde hij samen met vijftien andere bedrijven, waaronder nog een bouwbedrijf, eind september dit jaar. TNO ontwikkelde de PSO in nauwe samenwerking met bedrijven uit verschillende branches, sociale-werkplaatsbedrijven en Stichting In-return Nederland (SIRN). SIRN verzorgt de uitgifte van certificaten en de informatievoorziening. Om een erkenning te krijgen, moeten bedrijven aantonen dat ze meer dan gemiddeld bijdragen aan werk voor personen met een afstand tot de arbeidsmarkt én dat ze zorgen

voor passend werk, integratie binnen de organisatie, begeleiding hebben geregeld en aandacht hebben voor het functioneren en de ontwikkeling van deze medewerkers. Het inkopen van diensten of producten bij andere PSO-gecertificeerde organisaties of sociale werkplaatsen behoort ook tot de mogelijkheden.

Gemeenten

Middelkamp hoopt nu dat veel gemeenten in hun social-returnbeleid rekening gaan houden met de PSO. "Als je echt iets wilt doen aan mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt, dan zouden gemeenten een forse korting op de inschrij-

vprijs moeten geven tot 20 procent bij de hoogste trede", zegt hij. Hij is ervan overtuigd dat als gemeenten dat doen, het aantal bedrijven dat dan werk maakt van socialer ondernemen explosief zal gaan stijgen. Voor de kosten hoeven ze het niet te laten. Een audit kost 1100 euro per mandag, bij grotere bedrijven voldoende, bij kleinere kan het in een halve tot driekwart dag. PSO is niet exact wat MKB Infra overigens zocht. Die wilde één certificaat voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. "Maar deze laagdrempelige methode is een goed alternatief", aldus René de Kwaadstreniet van MKB Infra.

'Bouw overdrijft gevolgen van de verhuurdersheffing'

Merel van der Ham

Den Haag - De voorspelling dat de bouw zal stilvallen door de verhuurdersheffing is "sterk overdreven", volgens minister Blok (wonen). Dat zei hij woensdag tijdens een debat met de Tweede Kamer.

"Moet dan eerst de hele bouw- en corporatiesector naar de kloten zijn voordat ze het geloven in Den Haag?", reageert Aedes-voorzitter Marc Calon op de uitspraken van de minister. "Het is heel vreemd dat de minister zo'n extreme toezichhouder tegensprekt en buitengewoon teleurstellend dat hij pas in het voorjaar met aanpassingen wil komen." Een grote taxatiefout volgens de corporatievoorman. "Banken en corporaties moeten zorgen dat hun begrotingscijfers kloppen, anders zijn de corporaties weer stuit. Investeringsplannen worden daarom nu al stilgelegd." Zit een bouwvakker eenmaal in de WW, dan komt hij er niet zo makkelijk meer uit, voorspelt hij. Voor Blok is duidelijk dat de 2 miljard euro heffing vaststaat. Ook zal hij pas in het voorjaar de mogelijkheden voor differentiatie onderzoeken. Wel beloofde hij de Tweede Kamer binnen twee weken te onderzoeken waarom de cijfers van de vijf onderzoeken zo sterk uiteenlopen. Daarmee is hij net op tijd voor de parlementaire behandeling van zijn begroting. "Mogelijk wil hij dan al iets bewegen", hoopt D66-Kamerlid Kees Verhoeven. "Mogelijk blijkt dat het CPB met WOZ-waarden van voor de crisis heeft gerekend, zoals nu het gerucht gaat. Dat zou heel onnozel zijn en daar moet in het beleid wel rekening mee gehouden worden." De oppositiepartijen hebben zich voorgenomen die doorrekening geduldig af te wachten. "Dan kunnen we in ieder geval praten met de juiste cijfers." Bouwend Nederland reageert gematigder op het debat. "Het is positief en terecht dat zo veel Kamerleden ernstige zorgen hebben over de situatie op de huurmarkt en de gevolgen voor de bouw", vindt de bouworganisatie. Huurliberalisatie is de juiste koers om de heffing op te brengen, maar corporaties moeten wel kunnen blijven bouwen en renoveren. Nieuwbouw en vervanging zijn gewoon noodzaak, ook op de huurmarkt. Het is positief dat minister Blok vindt dat corporaties moeten kunnen blijven bouwen, en dat hij daar in de uitwerking van het beleid rekening mee zal houden."

lokale rel, werd nu landelijk nieuws. Hoe kon het zo misgaan? Doordat Mitros en de gemeente door gebrekkige communicatie hun geloofwaardigheid verloren en daardoor niet meer werden vertrouwd. Dat had niet nodig geweest als de verantwoordelijke bestuurders en persvoorlichters zich maar hadden gehouden aan wat de communicatiehandboeken zeggen over crisiscommunicatie. Dat ze dat niet hebben gedaan, zegt De Boer, bewijst dat communicatietrainingen en handboeken die zeggen hoe het moet, onvolledig zijn. "Het is vooral ook nodig om zeer gedetailleerd de praktijk, de rauwe werkelijkheid van calamiteiten en crisis te reconstrueren en te bestuderen", stelt hij vast. In het verlengde daarvan zou het verstandig zijn niet alleen te kijken naar wat er mis ging bij het communicatieproces met buurtbewoners en pers. Het verdient aanbeveling ook de periode die vooraf ging aan het moment dat de eerste gegevens naar buiten kwamen te bestuderen. Zo kan in kaart worden gebracht hoe de interne contacten verliepen en welk effect dat vervolgens had op de uiteindelijke escalatie.

> PAGINA 6: MEER OVER DIT ONDERWERP

ACHTERGROND NIEUWE FAILLISEMENTSWET

'Doorgestart? Was dat bedrijf maar weg'

Minister Opstelten (justitie) wil het aantal onnodige faillissementen terugdringen en de kans op doorstarten vergroten. Collegabouwbedrijven en leveranciers zitten daar lang niet altijd op te wachten.

Thomas van Belzen

Den Haag - Cobouw, 27 november. Drie insolventie-advocaten plaatsen de 'stille bewindvoerder' die al vóór het faillissement wordt aangesteld op een voetstuk. De kans op een doorstart neemt daarmee toe, claimt het drietal. Rechters zouden regelmatig terughoudend reageren op het in Nederland betrekkelijk nieuwe fenomeen. Ze weigeren mee te werken, omdat ze meeleven met de buitenspel gezette leveranciers aan wie de verdeling van de 'buit' voorbijgaat.

Een dag later, 28 november. Alsof de duvel er mee speelt, openbaart minister Opstelten zijn plannen met de ruim honderd jaar oude Faillissementswet. De minister wil bankroetfraude aanpakken én het aantal onnodige faillissementen beperken. Ook Opstelten gelooft in stille bewindvoerders. In een brief aan de Kamer predikt hij een maatschappij waarin bedrijven elkaar behoeden voor de afgrond. Leveranciers moeten blijven leveren, vindt Opstelten. Individuele schuldeisers mogen geen bankroet meer op hun geweten hebben. De kans op een doorstart moet zo lang mogelijk gekoesterd. Mooie plannen van de minister, maar zijn ze ook realistisch? En zit de bouw er op te wachten? "Moeilijk te zeggen", reageert Ilan Spinath, bestuurslid van de vereniging van insolventieadvocaten, Insolad. "Of het goed is dat Opstelten meer doorstarten wil forceren? Er zijn ook tegenstanders die zeggen: failliet is failliet. Voor je het weet heb je te maken met oneerlijke concurrentie. Ik vind het een moeilijke. Elk bedrijf dat nu bankroet gaat, is in feite kapitaalvernietiging." Bouwadvocaat Wim Heijltes, rekent niet op grote gevolgen voor de sector. "Minder faillissementen?

De 120 medewerkers van Noppert krijgen in april 2012 te horen dat het bedrijf failliet gaat. Foto: Persbureau Noordost

Een aangepaste Faillissementswet lost niets op voor de malaise in de bouw. Onnodige bankroeten zijn er in deze sector nauwelijks. Een bedrijf gaat niet zomaar failliet." Heijltes wijst op de voor- en nadelen van gestimuleerde doorstarten. "Voor het bedrijf dat door kan gaan is het gunstig. Zijn collega-bouwers zullen daar echter sneu tegen aankijken. Je arrangeert in feite een doorstart voor een bedrijf dat veel schulden heeft. Was die maar weg, denken zij. Het staat op gespannen voet met concurrentievervalsing."

Afkopen

Heijltes nuanceert het onderliggende probleem. "Een bedrijf kan nu ook niet zomaar een ander bedrijf laten omvallen. Voor de rechtbank moet nu al duidelijk zijn dat er meer schuldeisers zijn. Bovendien moet het altijd gaan om substantiële vorderingen. En als er

echt maar één crediteur overblijft, koop je die af en is het probleem opgelost." Spinath van Insolad onderschrijft dat, maar denkt dat in voorstadium winst valt te behalen. "Daar komt het voor dat een of twee leveranciers zich onredelijk opstellen en tegen alle adviezen in stoppen met leveren. Dan ontstaat er als het ware een bloedbad en gaat het bedrijf in kwestie hoe dan ook failliet." René van der Laan, als bouwmediator betrokken bij faillissementen, hoopt op meer stille bewindvoering. "Misschien dat managers dan eerder aan de bel trekken. In de bouw zitten veel haantjes in het management. In goede tijden opereren ze prima, maar als het slecht gaat, zijn de meesten niet in staat het tij te keren."

Op tijd in gesprek gaan met cruciale samenwerkingspartners, kweekt begrip zegt Van der Laan. "Dat is beter dan met smoesjes aankomen als je de rekeningen niet kan betalen. Zoals komma's die verkeerd staan, de projectleider moet de factuur nog aftekenen, of dat de batch (verzameling van betalingen, red.) al is ingestuurd." Heijltes benadrukt dat het aantal faillissementen in de bouw alleen valt terug te dringen met oplossingen van hogerhand. "De inzakkende vraag moet worden aangepakt. De concurrentie verscherpt. Bedrijven boren zo lang mogelijk hun reserves aan en hopen dat de naast liggende man uitvalt. Ze wachten op elkaars ondergang. Of de bouwsector vooral

In de bouw zitten veel haantjes in het management

zichzelf kapot maakt? In hoeverre valt dat een bouwbedrijf te verwijderen die honger heeft?

Bovenal weiger ik te geloven dat bouwbedrijven door soepelere doorstartregels zichzelf bewust bankroet laten verklaren. Zo zit de bouw niet in elkaar." Bouwend Nederland vindt het goed dat Opstelten fraude hard wil aanpakken, maar stelt dat het stimuleren van doorstarten niet mag leiden tot concurrentievervalsing. "Het onderwerp staat op de agenda van ons managementteam", laat een woordvoerder van Bouwend Nederland weten. Het Nederlands Verbond Toelevering Bouw ziet een doorleveringsverplichting niet zitten. "Eén van de grootste problemen voor toeleveranciers is de betalingsachterstand die bouwers hebben bij onze leden. Betalingstermijnen van 60 dagen zijn eerder regel dan uitzondering. Deze ingesleten gewoonte maakt het voor toeleverende bedrijven juist weer moeilijk en leidt tot faillissementen in onze sector. Bouwers hebben vaak weer te maken met laat betalende overheidsopdrachtgevers", aldus directeur Peter Fraanjer.

Marinierskazerne in percelen aanbesteden

Vlissingen - Mocht de marinierskazerne verhuizen van Doorn naar Vlissingen, dan moet de gemeente de nieuwbouw daar in percelen aanbesteden. Dat zei Piet Rijk van bouwbedrijf Rijk uit Heinkenszand bij omroep Zeeland. Rijk is bang dat het project te groot is om door een Zeeuwse bouwer uitgevoerd te kunnen worden. Dat zou voor de toechal zo getroffen Zeeuwse bouw op z'n zachtst gezegd jammer zijn. Een oplossing is volgens hem dan ook het opknippen van het project in percelen die door de kleinere Zeeuwse bouwers ook uitgevoerd kunnen worden. De nieuwe Aanbestedingswet vindt dat goed.

Commissie MER prijst MER Rijnlandroute

Utrecht - De aanvulling van het milieueffectrapport (MER) voor de Rijnlandroute bevat voldoende milieu-informatie. Daar blijkt bovendien uit dat het alternatief Churchill Avenue, de bestaande N206 door Leiden, het beste is voor de toekomstige verkeersgroei. Dit schrijft de Commissie voor de MER in haar advies.

De oorspronkelijke MER was door de commissie met een onvoldoende beloofd vooral door het gebrek aan voldoende milieu-informatie over de verschillende alternatieven. In het advies heeft de commissie nog geen rekening gehouden met verschillende tunnelvarianten omdat die nog niet uitgewerkt zijn. Zij wil een eventuele tweede aanvulling op de MER echter graag zien als de tunnels leiden tot scope-wijziging of nieuwe alternatieven.

Zuid-Holland heeft zich overigens al uitgesproken voor de variant door Voorschoten en is bereid te betalen voor een tunnel.

Haaglanden grijpt in op kantorenmarkt

Den Haag - De nieuwe kantorenstrategie voor de regio Haaglanden kan mogelijk diep ingrijpen in de kantorenmarkt. Het Stadsgewest wil in de nieuwe strategie het overaanbod van kantoren in de regio zo veel mogelijk terugdringen.

De strategie is ook gericht op het verbeteren van de kwaliteit van kantoorlocaties, waar mogelijk ook door te slopen of de locatie een andere bestemming te geven. De kantorenstrategie noemt ook zes versterkingsgebieden binnen Haaglanden waar nog gebouwd kan worden, vooral stationsgebieden. Verder zijn alle kantorenplannen geschrapt waar de gemeenten in Haaglanden invloed op hebben via bestemmingsplannen of grondbezit.

De gemeenten hebben eerder al positief gereageerd op het concept van de nieuwe strategie. De strategie is woensdag door het Stadsgewest definitief vastgesteld.

'Pas op koper' van start

Den Haag - Binnenkort start minister Opstelten de campagne 'Pas op koper'. Daarmee wil hij de koperhandel diets maken van de legitimatieplicht die vanaf 1 januari gaat gelden. Een verkoper die koper, koperbel of koperlegeringen aanbiedt en contant betaald wil worden, moet zich legitimeren. Met deze regeling wil de minister een einde maken aan de

vele koperdiefstallen. Vooral langs het spoor leidt dat niet alleen tot directe schade, maar ook tot treinvertragingen.

Met de legitimatieplicht wil de minister voorkomen dat gestolen koper al te gemakkelijk in de handel terecht komt. Deskundigen denken overigens dat het alleen zal leiden tot meer export van gestolen koper.

ADVERTENTIES

Uitzetten wordt kinderspel

Meer weten over de Trimble Uitzetrobot en BIM op de bouwplaats?

Harm Spiker: (06) 29 553 163

BIM Ready

Visser Instrument www.visserinstrument.nl

Hijskraan nodig? Bel:

BKF
BV KRAANBEDRIJF B.K.F.

088 - 253 0 253
www.hijskraan.nl